

In the course of the analysis of physical education systems in HEIs of Ukraine and Poland we observe that there is no general state regulation of the process of physical education. Due to the autonomy of the institutions, rectors can make their own decisions about the obligatory physical education, the number of hours and so on. Therefore, in some HEIs only first-year courses are compulsory, in others throughout the study period, but with a small number of hours. Based on this, we can point out that in order to improve health and fitness of young people, compulsory physical education is required throughout the study period, but with improvement of their forms.

The experience of software and regulatore support in Poland leads to democratic principles of development of the physical education system, wide using of the possibilities of individualization of the educational process, creative approaches to interests and opportunities of participants of the educational process. Prospects for further exploration in this area are scientific studies related to the experimental substantiation of the effectiveness of the author's programs of physical education of Polish students.

Key words: Ukraine, Poland, physical education, students, higher education institution.

УДК 378 (410)

Іванова Вікторія

Мукачівський державний університет

ORCID ID 0000-0003-3954-9407

DOI 10.24139/2312-5993/2019.10/210-221

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У СПОЛУЧЕНОМУ КОРОЛІВСТВІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ ТА ПІВНІЧНОЇ ІРЛАНДІЇ

Проаналізовано форми й методи побудови навчального процесу для творчого застосування досвіду британських колег до системи вищої освіти України з урахуванням національних особливостей. Виокремлено основні риси рефлексивного середовища у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії, що сприяє забезпеченню якісної професійної підготовки фахівців дошкільної освіти. У процесі проведеного дослідження виявлено, що система підготовки фахівців дошкільної освіти в університетах Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії має свої особливості, що розглянуто в статті.

Ключові слова: *університети, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, форми й методи побудови навчального процесу, творче застосування досвіду британських колег, риси рефлексивного середовища, особливості системи підготовки фахівців дошкільної освіти.*

Постановка проблеми. В умовах сучасних реформ у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії форми й методи організації навчального процесу, що застосовуються у процесі професійної підготовки фахівців дошкільної освіти, зазнали суттєвих змін. Зокрема, окреслилися тенденції до скорочення часу на лекції та збільшення часу на самостійну роботу. На лекціях розглядаються лише ключові проблеми і

найновіші досягнення в курсі, що вивчається. Семінари та практичні заняття наповнені методами активного навчання (метод проектів, медіа технології, мікро викладання, театралізовані постановки, створюються віртуальні навчальні кабінети) (Семенов, 2005, с. 104).

У педагогічній науці ведеться дискусія навколо поняття «лекція». Це метод навчання чи форма навчально-виховної роботи? У Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії не існує чіткого визначення цієї дефініції. Вона може бути і формою організації навчального процесу, і методом навчання. Це стосується й інших педагогічних понять у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії.

У статті **ми поставили за мету** проаналізувати форми й методи побудови навчального процесу для творчого застосування досвіду британських колег до системи вищої освіти України з урахуванням національних особливостей.

Аналіз актуальних досліджень. Науковці Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії постійно вдосконалюють форми і методи побудови навчального процесу ЗВО: Р. Барнет, С. Борг, Р. Гріффітс, Е. Дженкінс, Л. Елтон, М. Хенкель, М. Хіллі та ін. Різні аспекти проблеми підготовки майбутніх фахівців в університетах Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії вивчали вітчизняні дослідники: Н. Авшенюк, Н. Варга, І. Задорожна, О. Повідайчик, І. Попович, Л. Пуховська, Н. Рокосовик, А. Сбруєва та ін.

Методи дослідження. У статті використано методи дослідження: теоретичні (аналіз філософської, педагогічної, психологічної літератури) – для обґрунтування вихідних положень дослідження; інтерпретаційно-аналітичний метод, на основі якого вивчаються українські й зарубіжні джерела із застосуванням синтезу, аналізу, систематизації та узагальнення; метод порівняльно-історичного аналізу – для виявлення методологічних підходів у підготовці вчителя дошкільної освіти у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії.

Виклад основного матеріалу. Рефлексивний підхід у професійно-педагогічній підготовці вихователів ставить вимоги до методів, засобів, організаційних форм професійної підготовки, у яких необхідною умовою ефективності є самопізнання, самовизначення й самореалізація (Олійник, 2015, с. 68).

Схарактеризуємо коротко методи і форми організації навчального процесу, які допомагають створювати рефлексивне середовище та забезпечують якісну підготовку фахівців дошкільної освіти, що представлені в таблиці 1, у якій висвітлено форми навчального процесу, методи, коротка характеристика методу і його значення.

Таблиця 1

**Форми і методи організації навчального процесу в університетах
Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії у процесі
підготовки фахівців дошкільної освіти**

Форми навчального процесу	Методи, що використовуються при проведенні цієї форми	Коротка характеристика методу	Значення методу
Лекція (Lectural)	«Дискусійні» групи, або групи, що проводять бесіду (buzz groups)	Дається 10 хвилин на обговорення проблеми в групах, що фіксується на дошці й робиться загальний висновок викладачем (Чертовских, 2003, с. 73-77)	Майбутні вчителі вчать критично підходити до аналізу проблеми, що обговорюється в групі
	Використання роздаткового матеріалу	Перед викладом чергового модуля студент отримує короткий зміст лекції, який є основою підготовки до лекції (Коробов, 2004, с. 6-7)	За допомогою лекційного матеріалу студенти вчать орієнтуватися в його великій кількості, вчать вибирати головне
Семинар	Метод «Дискусійні» групи (buzz groups)	Метод «Дискусійні» групи (Робота в малих групах). Викладач формулює завдання. Упродовж 10 хв. йде його обговорення в групах і фіксування на дошці. У процесі загального обговорення представник відстоює думку групи, після чого викладач резюмує виступ, робить висновки (Чертовских, 2003, с. 73-77).	Майбутні вчителі вчать аналізувати проблему з різних точок зору і навчаються критично мислити, відстоювати свої ідеї, дискутувати
	Методи дискусії (Discussion)	У процесі дискусії відбувається обговорення 2–3 виступів (Формы организации обучения в университетах Великобритании, 2017)	Вчать відстоювати свою думку

Продовження Таблиці 1

	Презентація	Це захист висновків, які отримані в процесі досліджень (Оформлені як доповіді, реферати, курсові роботи) і обґрунтовані при виступі перед аудиторією (Чертовских, 2003, с. 73-77)	Студенти вчаться виступати перед аудиторією, обґрунтовувати свою ідею, свою точку зору
Практикуми	Практичне заняття (practicos)	Здійснюється розгляд теоретичних положень навчальної дисципліни (Повідайчик та ін., 2017)	Студенти оволодівають дослідницькими вміннями
	Лабораторне заняття (labor)	Проводиться в лабораторії або в дошкільному навчальному закладі (Повідайчик та ін., 2017; Кузьмінський, 2005, с. 306-307)	Студенти оволодівають дослідницькими вміннями
Контроль знань	Система балів	Необхідно з кожної дисципліни набрати відповідну кількість балів, щоб здійснити контроль знань	При цьому не лише викладач, а й сам студент може визначити свій показник успішності
	Екзамени «Відкрита Книга»	При складанні екзамену студент отримує питання, відповіді на які шукає в підручнику упродовж певного часу	Студент вчиться оцінювати свою роботу з книгою
	«Тривалі» екзамени	Студент отримує питання й упродовж двох тижнів у бібліотеці готується до екзаменів, під час яких він має дати відповіді на конкретні питання (Чертовских, 2003, с. 80)	Студент вчиться виділяти основний зміст з проблеми
	Оцінка підвищеною шкалою балів за	У різних регіонах Великої Британії застосовується міжуніверситетське коопе-	Студенти вчаться розробляти проекти, вивчають іноземну мову

		рування з країнами ЄС по розробці спільних проектів у межах програми Erasmus, що дозволяє студентам навчатися за кордоном (семестр, рік тощо) (Чертовских, 2003, с. 80)	
	Портфоліо	Портфоліо – це професійний портфель учителя	Це шлях до розвитку студента, вчителя
Навчання через дослідження (research education)	Метод проектів	Майбутні фахівці дошкільної освіти мають виконати проект у певній науковій групі факультету	Студенти вчать виконувати наукову роботу, у якій формують свою точку зору
	Кейс-метод (case-study)	Кейс-метод являє собою ситуацію, над розв'язанням якої викладач і студент мають працювати спільно	Метод сприяє розвитку у студентів самостійності мислення, поєднанню теорії і практики
	Участь студентів у наукових конференціях	Участь у конференціях допомагає студентам орієнтуватися в досягненнях науки з проблем розвитку дошкільної освіти	Регулярна участь студентів у наукових конференціях сприяє становленню вчителя-дослідника
	Групи М. Аберкромбі (M. Abercrombie) – Дискусії (10–12 осіб)	15–20 хв. студенти виконують завдання викладача. Далі йде дискусія «Боротьба думок», яку викладач лише спрямовує (Methods and materials; Abercrombie, 1971; Муковіз, 2014).	Студенти вчать бачити проблему з різних сторін
	«Т»-групи, виділено М. Аберкромбі	Тренінг використовують для ефективного вироблення навичок (Abercrombie, 1971; Муковіз, 2014)	Студенти вчать вміти слухати
Дистанційне навчання (distance learning)	Самостійна робота	Самостійна діяльність студента має знаходитися в центрі Є-ДН (Кузнецова, 2013; Дистанційна освіта)	Майбутній учитель вчиться самостійно набувати знання в зручний для нього час

	Онлайн-навчання	Це електронне навчання, яке вимагає від студента доступу до інтернету	Студенту надається можливість опрацювати матеріал курсу у власному темпі, у зручний час
	Консультація (consultation)	Надання порад з певних питань (Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2005). Метод навчання, у процесі якого студент отримує відповіді на конкретні питання	Отримуючи консультації, студент долає труднощі, що виникли при самостійному опрацюванні матеріалу
	Тьюторський метод (Tutor)	Кожен студент прикріплюється до тьютора, який проводить із ним заняття, здійснює моральне наставництво (Pratt, 1999)	Навчання в невеликих групах забезпечує тісну взаємодію тьютора і студента
	Модульне навчання	На Е-ДН використовується і модульна технологія за кредитно-модульної системи навчання	Створюються умови для перетворення студента з об'єкта на суб'єкт процесу навчання
МікрОВикладання (Microteaching)	Проведення мікрзаняття з наступним його обговоренням	Мікрзаняття проводиться кілька разів у лабораторних умовах. Студент співпрацює з колегами, щоб практикувати навички навчання в невеликій групі (Methods of Teaching, Learning & Assessment)	Під час мікрОВикладання відпрацьовуються різні методи, прийоми викладання, педагогічні уміння
	Відеозапис на мікрзаняттях	На мікрзаняттях ведеться відеозапис, що дає можливість багаторазово переглянути необхідний фрагмент (Сабирова, 2008)	Студенти вчаться виявляти недоліки та вдосконалювати методику ведення заняття
Педпрактика-польова робота (Field Work або School Experience)	Радіодопомога	Деякі тьютори під час педпрактики застосовують радіодопомогу як засіб зв'язку зі студентами в процесі занять	Студенти вчаться виходити з труднощів завдяки радіодопомозі

Інтерактивне навчання	Ток-шоу (talk-show); Дебати (debate); Телешоу (TV Show)	Це активна взаємодія між викладачами і студентами (Козаченко, 2015)	У студентів формується комунікативна компетенція
	Шлях мовчання (Silent Way) Або замовчування	Метод базується на тому, що під час відповіді студента викладач має мовчати (Козаченко, 2015)	У студента підвищується впевненість у собі
	Інтерактивна лекція	Інтерактивна лекція використовується на основі кейс-методу	Сприяє розвитку у студентів критичного мислення

У процесі проведеного дослідження виявлено, що система підготовки фахівців дошкільної освіти в університетах Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії має свої особливості:

- використовуючи в навчальному процесі форми й методи, представлені в таблиці, які сприяють становленню фахівця-дослідника, студенти вчаться відпрацьовувати педагогічні вміння ведення занять, виявляти їх недоліки; навчаються дискутувати, аналізувати проблеми й бачити її з різних сторін, формувати, обґрунтовувати та відстоювати власну точку зору; у них розвивається критичне мислення, формуються компетенції (професійні, комунікативні); застосовуючи інформаційні технології, майбутні фахівці вчаться опрацьовувати навчальний матеріал у власному темпі, у зручний для них час, самостійно набуваючи знання;

- якщо в Україні лектор лише подає інформаційний матеріал, у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії студенти на лекції беруть активну участь, що доцільно впроваджувати і в навчальний процес ЗВО України;

- усе навчання у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії відбувається на дослідницькій діяльності, у процесі теоретичної і практичної підготовки майбутніх фахівців відбувається формування дослідницьких умінь студентів з метою підготовки фахівця-дослідника. У центр університетського навчання поставлена форма навчання через дослідження, визначена тенденція насичення освітніх програм науково-дослідним компонентом, збільшено обсяги фінансування наукових досліджень, утверджується дослідницька парадигма (виховання дослідницької культури і розвиток інтелекту – нерозривний процес; навчання має відбуватися як дослідження). Значну роль у виконанні наукової роботи відіграють методи: проектів, кейс-метод, участь студентів у наукових конференціях, дискусії (групи М. Аверкромбі). Ми вважаємо, що підвищення ролі науки, впровадження результатів наукових досліджень у практику

роботи вищої школи, підготовка фахівця-дослідника являє собою одну з прогресивних ідей ЗВО Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії, яку потрібно впроваджувати в навчальний процес ЗВО України;

· останнім часом особливої ролі в організації підготовки фахівця дошкільної освіти у Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії набуває електронне, дистанційне навчання (Е-ДН) – індивідуальне навчання в телекомунікаційному комп'ютерному освітньому середовищі, у якому для спілкування до послуг студентів веб-конференції, електронна пошта, форуми тощо і яке надає можливість студентам працювати в зручний час (асинхронно і синхронно), у зручному темпі й місці. Е-ДН відбувається за допомогою методів: он-лайн, тьюторства, консультацій, самостійної роботи тощо. Для створення й демонстрації мультимедійних презентацій застосовують мультимедіакомплекси: комп'ютер (ноутбук), який являє собою основний засіб оброблення, збереження та виведення інформації; мультимедійний проектор, що обладнаний об'єктивами зі змінною фокусною відстанню, завдяки чому розміте зображення можна змінювати не переміщуючи проектор; настінний або переносний екран; мультимедіаакустична система; інтерактивна мультимедійна дошка (Smart Board), яка являє собою сенсорну панель, що працює в комплексі з комп'ютером і проектором. За допомогою медіапроектора на неї можна виводити будь-яку інформацію з комп'ютера. У зв'язку з тим, що мультимедійний проектор і сенсорна панель під'єднується до комп'ютера, зображення з монітора комп'ютера передається через проектор на панель. Проведення занять в аудиторіях, оснащених інтерактивними дошками, дає змогу використовувати мультимедійні навчальні програми для візуалізації та озвучення демонстраційного матеріалу. У цьому разі, як показує практика, якість і ступінь засвоєння навчального матеріалу істотно зростають (Пуховська, 2000; Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості, 2010; Кучай, 2012).

Засобом здобуття якісної освіти майбутнім учителем-дошкільником у ЗВО Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії є електронні дистанційні курси, зміст яких тотожний зі змістом програм професійної підготовки такого фахівця. У процесі дистанційного навчання студент самостійно опановує змістом електронного курсу, виконує запропоновані завдання. Характерним для електронних дистанційних курсів є те, що вони забезпечують можливість он-лайн комунікації між викладачем і студентом (студент може отримати консультації, взяти участь у дискусії до курсу) (Мельник, 2017, с. 326-327).

Слід зазначити, що найбільш доступні з мультимедійних засобів електронні підручники – новий тип підручника, сторінки якого відображені на екрані дисплея (Миронов, 2012).

Одним із засобів наочності, який поєднує зображувальну і зорову наочність, є навчальне телебачення. Переваги телебачення в навчально-виховного процесу полягають у наступному: події демонструється в той момент, коли вони відбулися; можна працювати з великою аудиторією; можлива демонстрація крупним планом (Гордон, 1998).

Висновок. Отже, у навчально-виховного процесі ЗВО Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії використовується значна кількість різних засобів професійної підготовки. Аналіз наукових літературних джерел свідчить, що сучасний рівень розвитку науки і техніки, особливості нового етапу науково-технічної революції дають змогу використовувати в навчальному процесі мультимедійні проектори, комп'ютери, інтерактивні дошки, системи контролю знань, електронні дистанційні курси тощо. Мультимедіа надає можливість об'єднати різні засоби подання інформації, такі як: текст, звук, графіка, мультиплікація, відеозображення та моделювання (Лиценко, 2016). До того ж, застосування мультимедіа вдосконалює навчально-виховний процес, підвищує якість знань, умінь і навичок майбутніх педагогів, допомагає реалізувати нові форми і методи навчання.

Важливою для підготовки фахівців дошкільної освіти є самостійна робота студентів з літературою психолого-педагогічного спрямування, яка при побудові форми дистанційного навчання знаходиться в центрі діяльності студента. Одним із методів електронного навчання, який забезпечує навчання на відстані, є онлайн-навчання; при цьому студент може опрацьовувати матеріали у власному темпі й у зручний для нього час. Типовий англійський метод навчання і виховання – тьюторський. Тьютор – керівник занять, наставник, навчає майбутніх фахівців інтернет-технологіям.

В університетах Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії все більше використовують активні методи інтерактивного навчання: ток-шоу, дебати, телешоу – як активну взаємодію між викладачами і студентами; метод шлях мовчання – для підвищення впевненості в собі; інтерактивну лекцію на основі кейс-методу для розвитку в майбутніх фахівців критичного мислення. У зв'язку з використанням методів інтерактивного навчання покращуються взаємини в групі, розвиваються активність студентів.

Проаналізовані форми і методи побудови навчального процесу Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії варті для творчого застосування до системи вищої освіти України при професійній підготовці фахівців дошкільної освіти із урахуванням національних особливостей.

ЛІТЕРАТУРА

- Семенов, О. М. (2005) *Професійна підготовка майбутніх учителів української мови і літератури*. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ (Semenog, O. M. (2005). *Vocational training for future teachers of Ukrainian language and literature*. Sumy).
- Олійник, М. І. (2015). *Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти в країнах Східної Європи*. Чернівці: Видавничий дім «РОДОВІД» (Oliinyk, M. I. (2015). *Preparation of future specialists of preschool education in the countries of Eastern Europe*. Chernivtsi: Publishing House "RODOVID").
- Чертовских, О. О. (2003). *Межкультурная коммуникация как методологическая основа построения учебного процесса в университетах Великобритании и Российской Федерации* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01). Москва (Chertovskikh, O. O. (2003). *Intercultural communication as a methodological basis for the construction of the educational process at universities in the United Kingdom and the Russian Federation* (PhD thesis). Moscow).
- Коробов, А. И. (2004). Наука и образование в университете Кембриджа. *Научно-популярный журнал*, 3, 6-16 (Korobov, A. I. (2004). Science and education at the University of Cambridge. *A popular science magazine*, 3, 6-16).
- Формы организации обучения в университетах Великобритании*. Retrieved from: <https://edusteps.com.ua/blog/obuchenie-v-anglii/774-formy-organizacii-obucheniya-v-universitetah-velikobritanii.html> (*Forms of training organization at UK universities*. Retrieved from: <https://edusteps.com.ua/blog/obuchenie-v-anglii/774-formy-organizacii-obucheniya-v-universitetah-vebritanii.html>).
- Повідайчик, О., Варга, Н., Попович, І. *Формування дослідницьких умінь студентів у вищих навчальних закладах Великої Британії*. Retrieved from: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/> (Povidaichyk, O., Varga, N., Popovych, I. *Formation of students' research skills in higher education institutions of Great Britain*. Retrieved from: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/>).
- Кузьмінський, А. І. (2005). *Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник*. К.: Знання (Kuzminskyi, A. I. (2005). *Pedagogy of higher education. Tutorial*. K.: Knowledge). *Methods and materials*. Retrieved from: <http://www.manchester.ac.uk/study/undergraduate/teaching-learning/methods-materials/>).
- Abercrombie, M. L. J. (1971). *Aims and Techniques of Group Teaching*. Lnd.: SRHE.
- Муковіз, О. П. (2014). Про деякі форми та методи організації дистанційного навчання у системі неперервної освіти вчителів початкової школи. *Вища освіта України: тематичний випуск "Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології"*, 3 (дод. 2), Т. 3, 165-170 (Mukoviz, A. P. (2014). On some forms and methods of organizing distance learning in the system of continuous education of elementary school teachers. *Higher Education of Ukraine: Thematic Issue "Higher Education Pedagogy: Methodology, Theory, Technologies"*, 3 (Appendix 2), Vol. 3, 165-170).
- Кузнецова, Н. (2013). *Дистанционное образование в Украине: проблемы внедрения и перспективы высшего образования: монографія*. Черкасы: ЧНУ им. Б. Хмельницкого (Kuznetsova, N. (2013). *Distance education in Ukraine: problems of introduction and prospects of higher education*. Cherkasy: CNU named after B. Khmelnytsky).
- Дистанційна освіта*. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita> (*Distance education*. Retrieve from: <https://mon.gov.ua/en/osvita/visha-osvita/distancijna-osvita>).

- Великий тлумачний словник сучасної української мови: 250000* (2005). Київ; Ірпінь: Перун (*The Great Interpretive Dictionary of Modern Ukrainian: 250000* (2005). Kyiv; Irpin: Perun).
- Pratt, J. (1999). Policy and policymaking in the unification of higher education. *Journal of Education Policy*, 14, 269.
- Methods of Teaching, Learning & Assessment*. Retrieve from: <http://socialsciences.exeter.ac.uk/education/graduatestudies/methodsofteachinglearningassessment/>.
- Сабирова, Д. Р. (2008). *Обеспечение качества непрерывного педагогического образования в Великобритании (вторая половина XX в.)* (дисс. ... докт. пед. наук: 13.00.01). Казань (Sabirova, D. R. (2008). *Quality assurance for continuing teacher education in Great Britain (second half of the XX century)* (DSc). Kazan).
- Козаченко, І. В. (2015). *Інноваційні технології в системі підготовки майбутніх учителів іноземних мов у Великій Британії та Україні (порівняльний аналіз)* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04). Переяслав-Хмельницький (Kozachenko, I. V. (2015). *Innovative technologies in the system of training of future foreign language teachers in the UK and Ukraine (comparative analysis)* (PhD thesis). Pereiaslav-Khmelnytskyi).
- Пуховська, Л. П. (2000). Особистісна модель підготовки викладачів на Заході. *Наукові праці. Т. 7: Педагогіка*, 112 (Pukhovska, L. P. (2000). Personal model of teacher training in the West. *Scientific works. Vol. 7: Pedagogy*, 112).
- Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості* (2010) (*Information society in Ukraine: global challenges and national opportunities* (2010)).
- Кучай, О. В. (2012). Особливості підготовки майбутніх учителів початкових класів засобами мультимедійних технологій. *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки. Вип. 34 (247)*, 137-140 (Kuchai, O. V. (2012). Features of preparation of future elementary school teachers by means of multimedia technologies. *Bulletin of Cherkasy University. Series: Pedagogical Sciences, Issue 34 (247)*, 137-140).
- Мельник, Н. І. (2017). *Теоретичні і методичні засади професійної підготовки дошкільних педагогів у країнах Західної Європи* (дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04). Умань (Melnyk, N. I. (2017). *Theoretical and methodological foundations of professional training of preschool teachers in the countries of Western Europe* (DSc thesis). Uman).
- Миронов, Д. А. (2012). *100 лучших программ для iPhone и iPad*. М.: Эксмо (Mironov, D. A. (2012). *Top 100 Apps for iPhone and iPad*. M.: Exmo).
- Гордон, Л. Г. (1998). Мультимедиа как инструмент в гуманитарной сфере. *Труды конференции EVA-98*, 23-24 (Gordon, L. G. (1998). Multimedia as a tool in the humanitarian sphere. *Proceedings of the EVA-98 Conference*, 23-24).
- Лиценко, І. О. (2016). Застосування ІКТ технологій у процесі персоналізації навчання учнів в системі середньої освіти Великої Британії. *Молодий вчений*, 3, 397-401 (Litsenko, I. O. (2016). Application of ICT technologies in the process of personalizing student learning in the UK secondary education system. *Young scientist*, 3, 397-401).

РЕЗЮМЕ

Иванова Виктория. Организация учебного процесса профессиональной подготовки специалистов дошкольного образования в соединенном Королевстве Великобритании и Северной Ирландии.

Проанализированы формы и методы построения учебного процесса для творческого применения опыта британских коллег к системе высшего образования Украины с учетом национальных особенностей. Выделены основные черты

рефлексивной среды в Соединенном Королевстве Великобритании и Северной Ирландии, способствует обеспечению качественной профессиональной подготовки специалистов дошкольного образования. В процессе проведенного исследования выявлено, что система подготовки специалистов дошкольного образования в университетах Соединенного Королевства Великобритании и Северной Ирландии имеет свои особенности, рассмотрены в статье.

Ключевые слова: *университеты, Соединенное Королевство Великобритании и Северной Ирландии, формы и методы построения учебного процесса, творческое применение опыта британских коллег, черты рефлексивной среды, особенности системы подготовки специалистов дошкольного образования.*

SUMMARY

Ivanova Victoria. Organization of the educational process of professional training of preschool education specialists in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland.

In the educational process of the higher education institution in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, a significant number of different vocational training tools are used. In the article we set out to analyze the forms and methods of constructing the educational process to creatively apply the experience of British colleagues to the higher education system of Ukraine, taking into account national peculiarities. The main features of the reflective environment in the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland are highlighted (creating a problem situation, organizing cooperation between participants in the learning process, as well as such relationships in which one student will use the experience of another using different forms of educational process in the pedagogical education system), which contributes to the provision of quality professional training of specialists in preschool education. In the course of the research it has been found out that the system of training of specialists of preschool education in the universities of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland has its own peculiarities, which is considered in the article. In particular: the use of multimedia enables integration of various media such as: text, sound, graphics, animation, video and modeling; important for preparation of specialists of preschool education is students' independent work with literature of psychological and pedagogical direction, which in the construction of the form of distance learning is at the center of the student's activity; one of the e-learning methods that provide distance learning is online learning; the student can process the materials at his own pace and at his convenient time; a typical English method of teaching and training – tutorial (tutor teaches future specialists in Internet technologies); universities in the UK are increasingly using active online learning methods: talk shows, debates, TV shows – as active interaction between teachers and students; method of silence – to increase self-confidence, an interactive lecture based on a case-method for the development of future professionals of critical thinking.

Key words: *universities, United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland, forms and methods of constructing the learning process, creative application of the experience of British colleagues, features of the reflective environment, features of the system of training of preschool education professionals.*